

Važnost pojedinih komponenata kvalitete života

Nenad Karajić
Filozofski fakultet, Zagreb

Sažetak

U tekstu se iznose rezultati procjene važnosti pojedinih komponenata kvalitete života na studentskoj populaciji. Istraživanje je provedeno u okviru projekta »Socijalnoekološki aspekti razvoja« u lipnju 1992. godine na uzorku od 547 studenata Zagrebačkog i Riječkog sveučilišta.

U istraživanju je primijenjen model utemeljen na interakciji između socijalno-psihološke strukture pojedinca, njegove prirodne i artificijelne okoline, kao i model utemeljen na određivanju relacija između koncepta kvalitete života i društvenih razvojnih aspekata. Koncept registrira šest osnovnih komponenata razvoja s pripadajućim komponentama kvalitete života: ekološke, sigurnosne, ekonomske, društvene, političke i kulturne komponente razvoja/kvalitete života.

Primjenjena je metoda samoprocjene važnosti (na skalama Likertova tipa) svakoga pojedinog indikatora za šest komponenata kvalitete života. Ustanovljeno je da u ispitanjoj populaciji postoji visok stupanj slaganja u ocjeni da su sve komponente kvalitete života važne, s naglaskom na najvećoj važnosti sigurnosnih, političkih i društvenih sadržaja kvalitete života.

Također su, primjenom faktorske analize, utvrđene latentne dimenzije u procjeni važnosti pojedinih komponenata kvalitete života. Utvrđeno je sedam nezavisnih koncepta kvalitete života: *ekološki koncept; koncept materijalne dobrobiti, prestiža, individualnog potvrđivanja i profesionalnog uspjeha; koncept nacionalne, rasne i vjerske tolerancije; tradicionalistički koncept, koncept orijentiranosti na ljude; koncept političkog i nacionalnog potvrđivanja i aktivizma; koncept zaštite sfere privatnosti.*

Glavne riječi: komponente kvalitete života, komponente razvoja, kvaliteta života, latentni koncepti kvalitete života, perceptualni indikatori, socijalno-ekološki model kvalitete života, studenti.

UVOD

Istraživanja percepcije kvalitete života počela su sredinom šezdesetih godina ovoga stoljeća i uglavnom su značila pokušaje uspostavljanja odnosa između ekonomskog rasta/razvoja i socijalnog razvoja u modernim industrijskim društvima. Budući da su najčešće nastajala kao pojedinačni pokušaji registriranja pojedinih indikatora i dimenzija koje opisuju značenje ovoga pojma, s ciljem sustavnog poboljšanja instrumenata socijalne politike i planiranja društveno-ekonomskog razvoja, javila se potreba za temeljitijim poznavanjem kompozitnih faktora i promjena u percepciji njihove strukture, koja, iako ne posve točno i precizno, određuje sadržaj ovoga fenomena.

Tako se empirijsko istraživanje, rezultati kojeg se ovdje iznose, može shvatiti kao doprinos pokušaju uvođenja znanstveno utemeljene i sveobuhvatne klasifikacije u istraživanjima kvalitete života.

KONCEPTUALNI MODEL

Prividna samorazumljivost pojma kvalitete života, kao i njegova multidisciplinarna upotreba stvorili su neopravdan dojam znanstveno utemeljenog poznavanja ovoga

